

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN
PRESIDENTIN MÄÄRÄYS
14 päivänä elokuuta 1998 *

Asiassa T-44/98 R,

Emesa Sugar (Free Zone) NV, Aruban oikeuden mukaan perustettu yhtiö, kotipaikka Oranjestad (Aruba), edustajanaan asianajaja Gerard van der Wal, Hoge Raad der Nederlanden, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Aloyse May, 31 Grand-rue,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellinen neuvonantaja Thomas van Rijn, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

vastajana,

jota tukevat

Euroopan unionin neuvosto, asiamichinään oikeudelliset neuvonantajat Jürgen Huber ja Guus Houttuin, prosessiosoite Luxemburgissa c/o Euroopan investoin-

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

tipankin lakiasianosaston pääjohtaja Alessandro Morbilli, 100 Boulevard Konrad Adenauer,

Espanjan kuningaskunta, asiamiehinään yhteisön oikeutta koskevia asioita hoitavan osaston valtionasiamiehet Rosario Silva de Lapuerta ja Mónica López-Monis Gallego, prosessiosoite Luxemburgissa Espanjan suurlähetystö, 4—6 Boulevard E. Servais,

ja

Ranskan tasavalta, asiamiehenään ulkoasiainsihteri Claude Chavance, prosessiosoite Luxemburgissa Ranskan suurlähetystö, 8 B Boulevard Joseph II,

väliintulijoina,

jossa kantaja vaatii yhtäältä komission 23 päivänä joulukuuta 1997 tekemän päätöksen (VI/51329), jolla se hylkäsi kantajan hakemuksen tuontitodistusten myöntämisestä sokerituotteille, täytöntöönpanon lykkäämistä ja toisaalta välitoimia, joilla komissiota kielletään soveltamasta merentakaisten maiden ja alueiden assosioinnista Euroopan talousyhteisöön tehdyn neuvoston päätöksen 91/482/ETY (EYVL L 263, s. 1) 108 b artiklaa, sellaisena kuin päätös on muutettuna, ja/tai eräiden CN-koodeihin 1701, 1702, 1703 ja 1704 kuuluvien tuotteiden tuontitodistusten myöntämisestä koskevista yksityiskohtaisista säännöistä AKT/MMA-alkuperän kasautumisen vuoksi 17 päivänä joulukuuta 1997 annettua komission asetusta (EY) N:o 2553/97 (EYVL L 349, s. 26),

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTTI

on antanut seuraavan

määräyksen

Asiaa koskevat oikeussäännöt

- 1 Aruban saari kuuluu merentakaisiin maihin ja alueisiin (jäljempänä MMA), jotka on assosioitu yhteisöön. MMA:iden assosioinnista yhteisöön on määrätty EY:n perustamissopimuksen neljännessä osassa sekä merentakaisen maiden ja alueiden assosioinnista Euroopan talousyhteisöön 25 päivänä heinäkuuta 1991 tehdyssä neuvoston päätöksessä 91/482/ETY (EYVL L 263, s. 1, jäljempänä MMA-päätös), joka on tehty perustamissopimuksen 136 artiklan toisen kohdan nojalla.
- 2 Perustamissopimuksen 133 artiklan 1 kohdassa määrätään, että MMA:ista peräisin olevien, jäsenvaltioihin tuotavien tavaroiden tullit poistetaan kokonaan niin kuin jäsenvaltioiden välisten tulliasteittaisesta poistamisesta tässä sopimuksessa määrätään.
- 3 MMA-päätöksen 101 artiklan 1 kohdassa, sellaisena kuin se oli alkuperäisessä muodossaan, määrättiin seuraavaa:

”Tuotaessa MMA:ista peräisin olevia tuotteita yhteisöön ne vapautetaan tulleista ja vaikutukseltaan vastaavista maksuista.”

4 Päätöksen 102 artiklassa määrättiin seuraavaa:

”Yhteisö ei sovelle määrällisiä rajoituksia eikä toteuta vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä MMA:ista peräisin olevien tuotteiden tuontiin.”

5 MMA-päätöksen 108 artiklan 1 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan mukaan alkuperätuotteiden ja niihin liittyvien hallinnollisten yhteistyötoimenpiteiden käsitteet määritellään päätöksen liitteessä II (jäljempänä liite II).

6 Liitteessä II olevan 1 artiklan mukaan tuotteen katsotaan olevan MMA:ista, yhteisöstä tai Afrikan, Karibian tai Tyynenmeren alueen maista (jäljempänä AKT-valtiot) peräisin oleva tuote, jos se on niissä kokonaan tuotettu tai riittävästi käsitelty.

7 Liitteessä II olevan 6 artiklan 2 kohdassa täsmennetään, että jos yhteisössä tai AKT-valtioissa kokonaan tuotettuihin tuotteisiin kohdistuu MMA:issa käsitteily- tai valmistustoimia, ne katsotaan MMA:issa kokonaan tuotetuiksi tuotteiksi. Tämän niin sanotun AKT/MMA-alkuperän kasautumissäännön mukaan AKT-valtioista peräisin olevaa sokeria, jota oli tietyllä tavoin käsitelty tai valmistettu MMA:issa, voitiin vapaasti tuoda yhteisöön tullitta.

8 MMA-päätöksen 240 artiklan 1 kohdan mukaan päätös on voimassa kymmenen vuotta 1 päivästä maaliskuuta 1990. Tämän artiklan 3 kohdan a ja b alakohdassa kuitenkin määrätään, että neuvosto vahvistaa ennen ensimmäisen viiden vuoden määräajan päättymistä yksimielisesti komission ehdotuksesta toiselle viisivuotiskaudelle tarkoitetun rahoitusavun lisäksi tarvittaessa mahdolliset MMA-päätöksen muutokset, joita MMA: iden toimivaltaiset viranomaiset ovat toivoneet tai joita

komissio on ehdottanut oman kokemuksensa perusteella tai yhteisön ja AKT-valtioiden neuvoteltavina olevien muutosten yhteydessä.

- 9 Neuvostolle antamassaan tiedonannossa, joka koski MMA:iden assosiointia Euroopan yhteisöön koskevaa välitarkistusta (asiakirja KOM(94) 538 lopull.; 21.12.1994), komissio suosittelee tiettyjä muutoksia assosiointiin.

- 10 Komissio antoi 16.2.1996 neuvostolle ehdotuksen MMA-päätöksen välitarkistusta koskevaksi päätökseksi (EYVL C 139, s. 1). Ehdotuksen kuudennessa ja seitsemännessä perustelukappaleessa komissio totesi, että MMA:ista peräisin olevien kaikkien tuotteiden vapaa pääsy markkinoille ja AKT/MMA-alkuperän kasautumista koskevan säännön säilyttäminen olivat johtaneet toteamaan, että yhteisön kahden politiikan eli MMA:iden kehittämisen ja yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteet olivat ristiriidassa keskenään.

- 11 Tavoitteiden ristiriitaisuuden uhan poistaakseen neuvosto teki 24.11.1997 päätöksen 97/803/EY merentakaisien maiden ja alueiden assosioinnista Euroopan talousyhteisöön tehdyn päätöksen 91/482/ETY välitarkistuksesta (EYVL L 329, s. 50, jäljempänä päätös 97/803/EY).

- 12 Päätöksen seitsemännessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

” — — uusien häiriöiden estämiseksi olisi toteutettava toimenpiteitä sellaisen, kaupan säännöllisyydelle suotuisan rakenteen määrittämiseksi, joka olisi yhteenso-piva yhteisen maatalouspolitiikan kanssa.”

13 Riidanalaisella päätöksellä lisättiin tämän vuoksi MMA-päätökseen 108 a ja 108 b artikla, joissa sallitaan AKT/MMA-alkuperän kasautuminen riisiin ja sokerin osalta vuosittain tietylle määrälle.

14 MMA-päätöksen 108 b artiklan 1 ja 2 kohdassa määrätään näin ollen seuraavaa:

”1. Liitteessä II olevassa 6 artiklassa tarkoitettu AKT/MMA-alkuperän kasautuminen myönnetään vuosittain 3 000 tonnin määrälle — — sokeria.

2. AKT/MMA-alkuperän kasautumista koskevien sääntöjen täytäntöönpanemiseksi sokerin muotoilun paloiksi tai värjäyksen katsotaan riittävän antamaan tuotteille MMA-alkuperäaseman.”

15 Päätöksellä 97/803/EY muutettiin myös MMA-päätöksen 101 artiklan 1 kohtaa ja 102 artiklaa, joiden sanamuoto on muutettuna seuraava:

”101 artikla

1. Tuotaessa MMA:ista peräisin olevia tuotteita yhteisöön ne vapautetaan tuontitulleista.

102 artikla

Yhteisö ei sovellla MMA:ista peräisin olevien tuotteiden tuontiin määrällisiä rajoituksia tai muita vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta jäljempänä olevien 108 a ja 108 b artiklan määräyksiä.”

- 16 Komissio antoi 17.12.1997 asetuksen N:o 2553/97 eräiden CN-koodeihin 1701, 1702, 1703 ja 1704 kuuluvien tuotteiden tuontitodistusten myöntämistä koskevista yksityiskohtaisista säännöistä AKT/MMA-alkuperän kasautumisen vuoksi (EYVL L 349, s. 26, jäljempänä soveltamisasetus). Tätä 19.12.1997 voimaan tullutta asetusta sovelletaan kuitenkin vasta 1 päivästä tammikuuta 1998.
- 17 Asetuksen 8 artiklan kolmannessa kohdassa säädetään siirtymäjärjestelystä seuraavasti:

”Toimivaltaiset viranomaiset myöntävät — — joulukuun 10 ja 31 päivän 1997 välisenä aikana jätetyt tuontitodistushakemukset niiden jättämisjärjestyksessä ja yhteisön 3 000 tonnin enimmäismäärän rajoissa saatuaan komission yksiköiltä siihen luvan.”

Tosiseikat ja asian käsittelyn vaiheet

- 18 Kantajalla on vuoden 1997 huhtikuusta lähtien ollut Aruban saarella sijaitseva sokeritehdas, ja se vie sokeria yhteisöön.

- 19 Koska Aruballa ei tuoteta sokeria, kantaja ostaa valkoista sokeria AKT-valtioissa sijaitsevilta ruokosokerinjalostamoilta. Ostettu sokeri kuljetetaan Aruballe, jossa siihen kohdistetaan käsittely- ja valmistustoimia, joiden jälkeen tuotetta pidetään lopputuotteena. Nämä toimenpiteet koostuvat sokerin puhdistamisesta, jauhamisesta (niin sanottu milling, jossa sokeri jauhetaan asiakkaan toivomaan hienousasteeseen) ja pakkaamisesta. Kantajan mukaan sen tehtaan vuosittainen vähimmäiskäsittelykapasiteetti on 34 000 tonnia.
- 20 Kantaja teki soveltamisasetuksen 8 artiklan kolmannen kohdan mukaisesti 19.12.1997 toimivaltaiselle kansalliselle viranomaiselle tuontitodistushakemuksen 3 010 tonnille sokeria. Hakemus siirrettiin komissiolle 22.12.1997.
- 21 Toimivaltaiselle kansalliselle viranomaiselle osoitetulla 23.12.1997 tehdyllä päätöksellä (VI/51329, jäljempänä riidanalainen päätös) komissio jätti hakemuksen tutkimatta siitä syystä, että se koski soveltamisasetuksen 8 artiklan kolmannessa kohdassa säädetyn enimmäismäärän ylittävää määrää.
- 22 Kantaja on perustamissopimuksen 173 artiklan neljännen kohdan nojalla nostanut 10.3.1998 kanteen, jossa se vaatii riidanalaisen päätöksen kumoamista.
- 23 Kantaja on 10.4.1998 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen saapuneeksi kirjattulla erillisellä asiakirjalla tehnyt perustamissopimuksen 185 artiklan nojalla myös hakemuksen, jossa se pyytää riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanon lykkäämistä siihen saakka, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on ratkaissut pääasian, ja perustamissopimuksen 186 artiklan nojalla välitoimihakemuksen, jossa se pyytää, että komissiota kiellettäisiin samaan aikaan soveltamasta soveltamisasetuksen säännöksiä ja/tai MMA-päätöksen 108 b artiklaa, siinä määrin kuin näillä säännöksillä ja määräyksillä rajoitetaan MMA:ista peräisin olevan sokerin tuontia yhteisöön.

- 24 Komissio on esittänyt 5.5.1998 kirjalliset huomautuksensa välitoimihakemuksesta.
- 25 Espanjan kuningaskunta toimitti 23.4.1998, neuvosto 13.5.1998 ja Ranskan tasavalta 12.6.1998 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen väliintulohakemuksen, jossa ne pyysivät saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen vastaajan vaatimuksia. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti hyväksyi väliintulohakemukset 12.5.1998, 25.5.1998 ja 16.6.1998 antamallaan määräyksillä välitoimimennettelyn osalta.
- 26 Aruban hallitus, asiamichinään asianajajat P. V. F. Bos ja M. M. Slotboom, Rotterdam, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Loesch & Wolter, 11 Rue Goethe, pyysi 8.5.1998 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen saapuneeksi kirjatulla väliintulohakemuksellaan saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen kantajan vaatimuksia.
- 27 Aruban hallituksen hakemuksesta ilmoitettiin pääasian asianosaisille työjärjestyksen 116 artiklan 1 kohdan mukaisesti.
- 28 Kantaja ilmoitti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 12.5.1998 jättämällään kirjeellä, ettei se vastusta hakemusta. Komissio ei asetetussa määräajassa esittänyt huomautuksiaan hakemuksesta.
- 29 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamo lähetti 27.5.1998 Aruban hallitukselle telekopion, jossa se pyysi tätä olemaan edustettuna suullisessa käsittelyssä, mutta telekopiosta ei otettu kantaa väliintulohakemukseen. Aruban hallitukselle annettiin tiedoksi jäljennös välitoimihakemuksesta sekä neuvoston siitä tekemistä huomautuksista.

30 Asianosaisten suulliset selvitykset kuultiin 22.6.1998.

Oikeussääntöjen soveltaminen

Väliintulohakemus

- 31 Perustamissopimuksen liitteessä IV todetaan nimenomaisesti, että Aruba kuuluu MMA:ihin, joihin sovelletaan perustamissopimuksen neljännen osan määräyksiä.
- 32 Perustamissopimuksen 132 artiklan 1 kohdassa ja 133 artiklan 1 kohdassa määrätään tältä osin seuraavaa:

”132 artikla

1. Jäsenvaltiot soveltavat kaupankäynnissään [MMA:iden] kanssa samaa järjestelmää kuin tämän sopimuksen mukaan keskinäisessä kaupankäynnissään.

— —

133 artikla

1. [MMA:ilta] peräisin olevien, jäsenvaltioihin tuotavien tavaroiden tullit poistetaan kokonaan niin kuin jäsenvaltioiden välisten tulliasteittaisesta poistamisesta tässä sopimuksessa määrätään.”

- 33 On huomautettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on yhdistetyissä asioissa T-480/93 ja T-483/93, Antillean Rice Mills ym. vastaan komissio, 14.9.1995 antamassaan tuomiossa (Kok. 1995, s. II-2305, 92 kohta), joka on tällä hetkellä yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltävänä valitusasiana (C-390/95 P), katsonut, että perustamissopimuksen 131—135 artiklassa kuvattu MMA:iden yhteisöön assosiointia koskeva järjestelmä on ”muutuva prosessi”, jonka soveltamisen edellytykset on määriteltävä neuvoston päätöksellä perustamissopimuksen 136 artiklan toisen kohdan mukaisesti.
- 34 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin korosti (tuomion 93 kohta), että neuvoston tällä tavalla hyväksymien soveltamista koskevien määräysten täytyy syventää MMA:iden assosiointia kaupankäynnin lisäämiseksi sekä yhteisten taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen edistämistä koskevien pyrkimysten takia ilman, että kuitenkin vaikutetaan yhteisen maatalouspolitiikan toteuttamiseen.
- 35 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi vielä (tuomion 94 kohta), että MMA-päätöksellä on ensimmäistä kertaa määrätty periaatteesta, jonka mukaan MMA:ista peräisin olevilla maataloustuotteilla on vapaa pääsy yhteisöön.
- 36 Päätöksellä 97/803/EY MMA-päätökseen lisätyssä 108 b artiklassa kuitenkin asetetaan määrällinen rajoitus MMA-valtioista peräisin olevan sokerin tuonnille yhteisöön, kun siinä määrätään, kuinka suureen määrään sokeria AKT/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntöä voidaan vuosittain soveltaa.
- 37 Kantajan mukaan 108 b artikla on lainvastainen, koska sillä rikotaan erityisesti perustamissopimuksen 132 ja 133 artiklaa. Tämä lainvastaisuus koskee etenkin soveltamisasetuksen säännöksiä, koska niissä säädetään 108 b artiklassa mainittujen tuotteiden tuontitodistusten myöntämistä koskevista yksityiskohtaisista säännöistä. Kantajan mukaan tästä seuraa, että riidanalainen päätös on vailla oikeudellista perustaa.

- 38 Koska Aruba on MMA, perustamissopimuksen neljännellä osalla ja MMA-päätöksellä käyttöön otettu kaupankäyntijärjestelmä koskee sitä, joten on katsottava, että sillä on sellainen väliintulointressi, jota tarkoitetaan EY:n tuomioistuimen perussäännön 37 artiklan toisessa kohdassa, jota perussäännön 46 artiklan perusteella sovelletaan myös ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen, sillä riita-asia koskee varsinaisesti MMA-päätöksen 108 b artiklalla käyttöön otetun määrällisen rajoituksen lainmukaisuutta.
- 39 Aruban hallituksen hakemus saada osallistua väliitoimimenettelyyn kantajan vaatimuksia tukeakseen on siis hyväksyttävä.

Väliitoimihakemus

- 40 Perustamissopimuksen 185 ja 186 artiklan sekä Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen perustamisesta 24 päivänä lokakuuta 1988 tehdyn neuvoston päätöksen 88/591/EHTY, ETY, Euratom (EYVL L 319, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 8.6.1993 tehdyllä neuvoston päätöksellä 93/350/Euratom, EHTY, ETY (EYVL L 144, s. 21), 4 artiklan nojalla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi määrätä kanteen kohteena olevan säädöksen täytäntöönpanon lykkäväksi, jos se katsoo, että olosuhteet sitä edellyttävät.
- 41 Työjärjestyksen 104 artiklan 1 kohdan mukaan hakemus täytäntöönpanon lykkäämiseksi otetaan tutkittavaksi ainoastaan, jos hakija on nostanut kanteen kyseistä säädöstä vastaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa. Tämän artiklan 2 kohdassa määrätään, että väliitoimia koskevissa hakemuksissa on ilmoitettava seikat, joiden vuoksi asia on kiireellinen, sekä ne tosiseikat ja oikeudelliset seikat,

joiden vuoksi vaadittujen välitoimien myöntäminen on ilmeisesti perusteltua (fumus boni juris). Näiden edellytysten on täytyttävä yhtä aikaa siten, ettei välitoimia voida myöntää, jos jompikumpi niistä ei täyty (asia C-268/96 P(R), SCK ja FNK v. komissio, määräys 14.10.1996, Kok. 1996, s. I-4971, 30 kohta).

- 42 Tässä tapauksessa on tarkoituksenmukaisinta käsitellä ensin kiireellisyysedellytystä.

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

- 43 Kantaja väittää, että riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanoa on välttämättä lykättävä, jotta estettäisiin vakavan ja korjaamattoman vahingon aiheutuminen kantajalle.
- 44 AKT/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntöä voidaan päätöksen 97/803/EY mukaan soveltaa vuosittain 3 000 tonniin sokeria MMA:iden koko sokeriteollisuuden osalta (ks. edellä 14 kohta), ja kantajan mukaan tämä vastaa sen tehtaassa yhden kuukauden aikana käsiteltyä ja valmistettua sokerimäärää, eikä tämä määrä riitä takamaan edes yhden sokeritehtaan kannattavuutta MMA:issa.
- 45 Päätöksen 97/803/EY, soveltamisasetuksen ja riidanalaisen päätöksen soveltaminen on kantajan mukaan jo johtanut siihen, että se on joutunut lopettanut liiketoimintansa Aruballa ja sulkemaan tehtaansa. Tämä on seurausta nimenomaan päätöksellä 97/803/EY käyttöön otetusta määrällisestä rajoituksesta ja siitä, että ”milling” (ks. edellä 19 kohta) on poistettu niiden valmistus- ja käsittelytoimenpiteiden luettelosta, joita pidetään riittävinä siihen, että AKT-sokerin voidaan katsoa olevan peräisin MMA:sta.

- 46 Kantajan mukaan sen toiminnan lopettaminen on lisäksi merkinnyt kantajan tehtaan riisumista, koska koneet on siirretty varastoon ("mothballed").
- 47 Erityisesti Arrondissementrechtbank 's Gravenhagen presidentin asiassa 97/1405 17.10.1997 ja asiassa 97/1657 19.12.1997 antamiin määräyksiin kantansa perustaen kantaja väittää, että sille riidanalaisesta päätöksestä tällä hetkellä aiheutuva vahinko on vakava ja korjaamaton. Kantaja toteaa, että näissä määräyksissä on katsottu, että "on vaarana, että [kantajalle] aiheutuu vakavaa vahinkoa, jota on mahdoton korjata."
- 48 Kantajan mukaan vahinko on vakava, koska kantajan liiketoiminnan täydellinen loppuminen aiheuttaa ostajien kanssa tehtyjen sopimusten päättymisen, markkinaosuuden menettämisen, Trinidad ja Tobagossa toimivan ruokosokerintuottajan kanssa tehtyjen hankintasopimusten ennenaikaisen päättymisen, sijoittajien luottamuksen menettämisen, luottomahdollisuuksien menettämisen ja irtisanomisia. Kantajan mukaan on siis katsottava, että kantajalle ja sen osakkeenomistajille aiheutuu huomattavaa taloudellista vahinkoa.
- 49 Sen jälkeen kun Aruban tehdas aloitti toimintansa vuoden 1997 huhtikuussa, kantaja on jalostanut ja vienyt yhteisöön noin 10 000 tonnia AKT-valtioista peräisin olevaa sokeria. Päätös 97/803/EY teki 1.12.1997 lähtien tämän viennin kuitenkin mahdottomaksi supistaen kantajan liikevaihdon olemattomaksi.
- 50 Kantaja katsoo, että kun tehtyjen investointien luonne ja kantajan tehtaan vajaakäyttö otetaan huomioon, kantaja ei voi odottaa pääasian oikeudenkäynnin päättymistä. Kantaja väittää, että kun sen toiminta on keskeytyksissä, se joutuu todennäköisesti konkurssiin rahoitusluottojen langetessa maksuun, ellei välitoimihakemusta hyväksytä.

- 51 Kantajan mukaan sille aiheutuva vahinko on myös korjaamatonta. Kantajan on yhtäältä erittäin vaikea arvioida tällä hetkellä aiheutuvan vahingon määrää. Toisaalta se vahingonkorvaus, joka sille saatetaan myöntää, tuskin voi palauttaa kantajaa siihen markkina-asemaan, joka sillä oli vuonna 1997 (asia C-195/90 R, komissio v. Saksa, määräys 12.7.1990, Kok. 1990, s. I-3351).
- 52 Vaikka oikeudenkäynnin tässä vaiheessa näytettäisiinkin toteen, että kantajalle aiheutuva vahinko on puhtaasti taloudellinen, mitä se ei kantajan mukaan kuitenkaan ole, kantajan mukaan se ei vielä merkitse, että kantajan välitoimihakemus olisi tämän vuoksi hylättävä.
- 53 Kantajan mukaan oikeuskäytännöstä nimittäin ilmenee, että välitoimista päättävän tuomioistuimen on sen käsiteltävänä olevan tapauksen erityispiirteet huomioon ottaen tutkittava, onko vaarana, että jos pyydettyjä välitoimia ei myönnetä, hakijalle aiheutuu vahinkoa, jota ei enää voida korjata, kun pääasiassa annetaan ratkaisu.
- 54 Kantajan mukaan tämän edellytyksen täyttyminen on tutkittava silloinkin, kun väitetty vahinko on puhtaasti taloudellinen (asia T-497/93 R II, Hogan v. yhteisöjen tuomioistuin, määräys 29.9.1993, Kok. 1993, s. II-1005). Se, että on mahdollista nostaa perustamissopimuksen 215 artiklan mukaista vahingonkorvausta koskeva kanne, ei kantajan mukaan merkitse, etteikö vahinko olisi vakava tai korjaamaton (asia 232/81 R, Agricola Commerciale Olio ym. v. komissio, määräys 21.8.1981, Kok. 1981, s. 2193).
- 55 Kantaja päättelee, että koska se on vaarassa joutua konkurssiin (yhdistetyt asiat T-231/94 R, T-232/94 R ja T-234/94 R, Transacciones Marítimas ym. v. komissio, määräys 26.10.1994, Kok. 1994, s. II-885, 42 kohta) tai koska siihen ainakin

kohdistuu poikkeuksellisen raskas taloudellinen rasitus pääasiassa annettavaa ratkaisua odottaessa (asia T-156/94 R, *Aristrain v. komissio*, määräys 25.8.1994, Kok. 1994, s. II-715, 33 kohta), kiireellisyyttä koskevien ehtojen on katsottava täyttyneen tässä tapauksessa.

- 56 Komissio katsoo, ettei kantaja ole näyttänyt toteen, että kiireellisyydedellytys olisi täyttynyt.
- 57 Komissio toteaa erityisesti, ettei kantaja ole näyttänyt toteen, että riidanalaisen päätöksen soveltaminen aiheuttaisi sille sellaisia peruuttamattomia vaikutuksia, joita ei voida korjata, jos riidanalainen päätös kumotaan tuomiolla.
- 58 Komission mukaan väitetty vahinko on puhdas varallisuusvahinko. Sitä ei näin ollen voida pitää korjaamattomana, koska se voidaan myöhemmin korvata.
- 59 Komissio toteaa joka tapauksessa, että kantaja ei ole esittänyt taloudellisesta tilanteestaan sellaista riittävää selvitystä, että välitoimista päättävä tuomari voisi hyväksyä hakemuksen täytäntöönpanon lykkäämisestä.
- 60 Lopuksi komissio pohtii sitä, missä määrin kantaja voi itse kestää mahdollisen vahingon siihen saakka, kun ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ratkaisee pääasian. Tältä osin komissio viittaa 30.1.1998 ilmestyneeseen *Business Magazine Management Team* -lehteen, josta käy ilmi, että kantajalla on yhteyksiä amerikkalais-brasilialaiseen terästeollisuusyritykseen Emesään.

Välitoimista päättävän tuomarin arviointi asiasta

- 61 Välitoimista päättävän tuomioistuimen tai tuomarin on tutkittava, voidaanko riidanalaisen toimen välittömän täytäntöönpanon vaikutukset poistaa siinä tapauksessa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumoaa sen, ja päinvastoin, estetäänkö toimen täytäntöönpanon lykkäämisellä toimen täysien oikeusvaikutusten ilmeneminen, jos pääasian kanne hylätään (ks. mm. yhdistetyt asiat 76/89 R, 77/89 R ja 91/89 R, *Radio Telefís Éireann ym. v. komissio*, määräys 11.5.1989, Kok. 1989, s. 1141, 15 kohta).
- 62 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan välitoimihakemuksen kiireellisyys on arvioitava sen perusteella, missä määrin asiassa on tarpeen päättää väliaikaisesti, jotta vältyttäisiin siltä, että välitoimia pyytäneelle asianosaiselle aiheutuu vakavaa ja korjaamatonta vahinkoa. Kanteen kohteena olevan päätöksen lykkäämistä vaatineen asianosaisen kuuluu näyttää, että se ei voi odottaa pääasiassa annettavaa päätöstä kärsimättä seurauksiltaan vakavaa ja korjaamatonta vahinkoa (ks. mm. yhdistetyt asiat T-79/95 R ja T-80/95 R, *SNCF ja British Railways v. komissio*, määräys 12.5.1995, Kok. 1995, s. II-1433, 36 kohta).
- 63 Ratkaistaessa, mitä näyttöä tässä tapauksessa vaaditaan, on huomattava, että 108 a ja 108 b artiklalla, joilla otettiin käyttöön vuosittaiset tariffikiintiöt riisin ja sokerin tuonnille yhteisöön, muutettiin MMA-päätöstä, jossa ei ennen päätöksellä 97/803/EY tehtyjä tarkistuksia ollut millään tavalla rajoitettu AKT/MMA-alkuperän kasautumissäännön soveltamista näiden kahden tuotteen osalta.
- 64 Päätöksen 97/803/EY seitsemännestä perustelukappaleesta ilmenee nimenomaisesti, että neuvosto on lisännyt MMA-päätökseen nämä uudet artikkelit sen vaaran estämiseksi, että kahden perustamissopimuksen tavoitteen eli MMA:iden kehittämisen ja yhteisen maatalouspolitiikan välillä syntyisi ristiriitaa. Se, että MMA-päätöksellä oli toteutettu kaikkien MMA:ista peräisin olevien tuotteiden vapaa

pääsy markkinoille ja sallittu AKT/MMA-alkuperän kasautuminen, oli aiheuttanut yhteisön markkinoilla vakavia häiriöitä, jotka olivat useita kertoja johtaneet suoja-toimenpiteiden toteuttamiseen.

- 65 Kuten komissio ja Ranskan hallitus ovat istunnossa todenneet, kyseiset tariffikiintiöt otettiin käyttöön sen vuoksi, että MMA:ista peräisin olevan sokerin tuonti yhteisöön pysyisi sellaisissa rajoissa, joita yhteisön sokerimarkkinoiden tasapaino edellytti. Jollei mitään määrällisiä rajoituksia tehtäisi, tämä tasapaino voisi nimittäin vaarantua aiheuttaen vahinkoa yhteisön tuottajille. Kuten komissio ja Ranskan hallitus ovat — kantajan sitä kiistämättä — todenneet, jos sokeria tuotaisiin enemmän kuin mitä tällä hetkellä tuontiin sovellettavat rajoitukset sallivat, se johtaisi ylitarjontaan yhteisön markkinoilla. Tasapaino voitaisiin siinä tapauksessa palauttaa ainoastaan pienentämällä yhteisön tuottajien tuotantokiintiötä.
- 66 Tässä tapauksessa on painotettava myös sitä, että tehdessään päätöksen 97/803/EY, neuvosto käytti harkintavaltaansa valitessaan, mikä on soveliaan suojatoimi häiriöiden ehkäisemiseksi yhteisön sokerimarkkinoilla (asia T-310/97 R, Alankomaiden Antillien hallitus v. neuvosto, määräys 2.3.1998, 64 kohta, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa).
- 67 Jotta vältettäisiin se, että välitoimista päättävä tuomari puuttuisi tähän harkintavaltaan määräämällä MMA-päätöksen 108 b artiklan määräysten täytäntöönpanemiseksi annetun riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanon lykättäväksi, kantajan hakemus voidaan hyväksyä vain, jos kiireellisyys on täysin selvä (ks. mm. asia T-179/96 R, Antonissen v. neuvosto ja komissio, määräys 21.3.1997, Kok. 1997, s. II-425, 22 kohta ja em. asia Alankomaiden Antillien hallitus v. neuvosto, määräyksen 65 kohta)
- 68 Tässä tapauksessa ei ensi arviolta ole näin.

- 69 On todettava, että vahinko, jonka kantaja väittää aiheutuvan, on puhdas varallisuusvahinko.
- 70 Kuten asiassa T-43/98 R, *Emesa Sugar v. neuvosto*, tämä Kok. 1998, s. II-3055, samana päivänä annetussa toisessa välitoimia koskevassa määräyksessä todetaan (64—70 kohta), kantajalle aiheutuva vahinko voidaan pääsääntöisesti ilmaista lukumääräisenä, joten se voidaan tarpeen vaatiessa myöhemmin korvata, jos kantaja voittaa pääasian.
- 71 Oikeuskäytännön mukaan puhdasta varallisuusvahinkoa ei poikkeuksellisia tilanteita lukuun ottamatta voida pitää korjaamattomana, jos vahinko voidaan myöhemmin korvata (ks. mm. asia C-213/91 R, *Abertal ym. v. komissio*, määräys 18.10.1991, Kok. 1991, s. I-5109, 24 kohta).
- 72 Kantaja on välitoimista päättävän tuomarin suullisessa käsittelyssä esittämään kysymyksen antamassaan vastauksessa vahvistanut, että sokerintuotannon mahdolliseen uudelleen aloittamiseen liittyvät ongelmat ovat luonteeltaan yksinomaan käytännön ongelmia.
- 73 Kantaja on kuitenkin väittänyt, että tähän voi liittyä oikeudellinen ongelma eli se, että neuvosto saattaa tehdä päätöksen, jolla se muuttaa asiaa koskevaa säännöstöä tarkistaessaan MMA-päätöstään, jonka voimassaoloaika päättyy viimeistään 1.3.2000.
- 74 Koska tämä on kuitenkin pelkkä oletamus, joka perustuu tuleviin ja epävarmoihin tapahtumiin, ei ole perusteltua myöntää välitoimia tästä hetkestä lähtien.

- 75 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan edellä 71 kohdassa mainittujen poikkeuksellisten olosuhteiden voidaan katsoa olevan olemassa silloin, kun hakija ilman pyydettyä välitointia joutuisi tilanteeseen, joka saattaisi uhata sen olemassaoloa tai muuttaa korjaamattomasti sen markkinaosuutta (asia T-168/95 R, Eridania ym. v. neuvosto, määräys 7.11.1995, Kok. 1995, s. II-2817, 42 kohta).
- 76 Yrityksen taloudellisen toiminnan jatkumisen osalta kantaja tyytyy toteamaan, että riidanalaisen päätöksen, päätöksen 97/803/EY ja soveltamisasetuksen soveltaminen johtivat välittömästi kantajan liiketoiminnan lakkauttamiseen ja yrityksen täydelliseen sulkemiseen. Kantajan mukaan sen työntekijät ovat jo jättäneet tehtaan, koneet on seisautettu ja siirretty varastoon ("mothballed"), ja hankinta- ja myyntisopimusten täytäntöönpano on väliaikaisesti keskeytetty.
- 77 Kantaja väittää, että se saattaa joutua jättämään konkurssihakemuksen, ja jos väli-toimihakemus hylätään, yritys saatetaan asettaa konkurssiin hakemuksen hylkäämistä koskevan määräyksen antamista seuraavina viikkoina.
- 78 Kantaja ei kuitenkaan ole esittänyt näyttöä viimeksi selostetun väitteen paikkansa-pitävyydestä. Sen enempää asiakirja-aineistossa kuin hädin tuskin viikkoa ennen istuntoa esitetyissä asiakirjoissakaan — joita ei sitä paitsi ole otettu huomioon, koska kantaja ei ole perustellut, miksi ne on esitetty näin myöhään — ei ole sel-laista riittävää selvitystä kantajan varallisuusasemasta, jonka perusteella välitoimista päättävä tuomari voisi arvioida, mikä on kantajan taloudellinen tilanne ja onko todellakin syytä uskoa, että jollei välitoimia myönnetä, kantaja ei voisi selvitä siihen saakka kun ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ratkaisee pääasian.
- 79 Kantaja on lisäksi laiminlyönyt esittää tietoja yrityksensä kannattavuudesta ja erityisesti selvittää, mikä on se vuotuinen sokerimäärä, joka olisi ehdottoman välttämätön sen olemassaolon takaamiseksi pääasian ratkaisemiseen saakka. Kantajan

kirjelmissä oleva ilmoitus, jonka mukaan sen on voitava viedä 34 000 tonnia soke-riä vuodessa säilyäkseen elinkelpoisena, on pelkkä väittäjä, jonka paikkansapitä-vyyttä ei ole näytetty toteen ja jonka perusteella ei näin ollen voida tehdä mitään päätelmiä.

- 80 Tämän perusteella on todettava, ettei kantaja ole näyttänyt toteen, että se on vaa-rassa joutua konkurssiin, minkä osalta todistustaakka kuuluu kantajalle.
- 81 Vaikka kantaja asetettaisiinkin konkurssiin ennen kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien ratkaisee pääasian, on kuitenkin todettava, että lain nojalla tapahtuva yhtiön purkaminen ja näin ollen sen varojen pakkorealisointi aiheuttavat kantajan tämänhetkiseen tilanteeseen verrattuna ainoastaan lisää puhdasta varallisuusvahin-koa, joka voidaan myöhemmin korvata.
- 82 Kuten kantaja itsekin on todennut, riidanalaisen päätöksen soveltaminen on jo joh-tanut kantajan toiminnan tilapäiseen lakkauttamiseen ja yrityksen sulkemiseen, jol-loin kantajan työntekijät on pakkolomautettu (ks. edellä 76 kohta). Sillä, että kan-taja on lain nojalla mahdollisesti purettava, ei näissä olosuhteissa siis ole sellaisia sosioekonomisia vaikutuksia kuin markkinoilla vielä toimivan yrityksen sulkemi-sellä, joiden välttämiseen välitoimien myöntämisellä pyritään.
- 83 Kun otetaan huomioon tämän tapauksen varsin erityiset olosuhteet, välitoimista päättävä tuomari katsoo edellä 71 kohdassa mainitun oikeuskäytännön perusteella, että konkurssin uhka ei siinäkään tapauksessa, että se olisi näytetty toteen, tekisi pyydetyn täytäntöönpanon lykkäyksen myöntämistä perustelluksi.
- 84 Siitä esiin tuodusta uhasta, että kantajan markkinaosuus muuttuu korjaamatto-masti, riittää kun todetaan, ettei kantaja ole esittänyt mitään sellaista selvitystä,

jonka perusteella voitaisiin olettaa, ettei se voisi uudelleen löytää markkinoita yhteisössä ja saada takaisin markkinaosuuttaan, jos riidanalainen päätös kumotaan.

- 85 Edellä olevan perusteella on todettava, ettei kantaja ole näyttänyt toteen, että sille uhkaa aiheutua vakavaa ja korjaamatonta vahinkoa.
- 86 Kiireellisyysedellytys ei siis täyty tässä tapauksessa.
- 87 Välitoimihakemus on siis hylättävä ilman että olisi tarpeen tutkia niitä muita väitteitä ja niiden perusteluja, joihin kantaja on vedonnut osoittaakseen, että sen pyytämä täytäntöönpanon lykkäys on perusteltu.
- 88 Samoista syistä, kuin mitä edellä on esitetty, on hylättävä myös kantajan pyyntö, että komissio määrättäisiin olemaan soveltamatta MMA-päätöksen 108 b artiklaa ja soveltamisasetusta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN
PRESIDENTTI

on määrännyt seuraavaa:

- 1) Aruban hallitus hyväksytään väliintulijaksi välitoimimenettelyyn tukemaan kantajan vaatimuksia.

2) Väli-toimihakemus hylätään.

3) Oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.

Annettiin Luxemburgissa 14 päivänä elokuuta 1998.

H. Jung

kirjaaja

B. Vesterdorf

presidentti